

MEMORANDUM O KOSOVU I METOHIJI - SUDBINA ISTINE -

Memorandum Srpske pravoslavne crkve o Kosovu i Metohiji, sacinjen po odluci Svetog arhijerejskog sabora SPC kao nepristrasno podsecanje na istinu o Kosovu i Metohiji, predstavljen je sinoc 03. septembra 2003., prvi put od kako je objavljen pre mesec dana, u Velikoj dvorani Kolarceve zaduzbine. U gotovo prepunoj dvorani, o dokumentu koji je u Pristini vec ocenjen kao novi nacionalisticki akt, govorili su u ime Srpske crkve Njegova svetost patrijarh Pavle, mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije, vladike Artemije rasko-prizrenski i Atanasije bivsi zahumsko-hercegovacki, a u ime srpske drzave dr Nebojsa Covic, predsednik Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju.

Objasnjavajući šta je podstaklo Sabor Srpske crkve da ponovo objavi dokumente o kosovsko-metohijskim stradanjima, stradanjima u prošlosti i sadašnjosti, patrijarh Pavle je govorio o 34 godine koje je kao episkop rasko-prizrenski proveo na Kosmetu i podsetio da su se verski poglavari naroda koji su tamo ziveli sastajali povremeno da se podsete na zajednicke stavove na koje ih obavezuju vere. I tada je na Kosmetu postojao jedan broj Albanaca koji je bio sklon etnickom ciscenju stanovništva koje nije bilo albansko, o čemu postoje izvestaji upuceni Crkvi, drzavnim organima, i o čemu je obavesten cak i americki kongres. I sada i onda, rekao je sinoc patrijarh Pavle, molili smo se Bogu da prosvetli srca svih ljudi kako bi svi zajednicki cinili ono sto je na opste dobro svih koji zive na Kosmetu, jer na zemlji ima mesta za sve ljude.

Izrazavajući nadu da će se naci i snage i pameti da se razresi tragicni kosmetski cvor, mitropolit Amfilohije je rekao da "ovim svojim Memorandum nasa Crkva radi ono sto je radila vekovima, budi narodno pamcenje o nacionalnom i duhovnom identitetu, jer je ona kosovsko-metohijskim prostorima prisutna vec gotovo 20 vekova, od apostolskih vremena, a ne samo od stvaranja srpske srednjevekovne drzave". Podsecajući na dogadjaje koji su ostali zapisani u kolektivnom pamcenju crkve i naroda, mitropolit je govorio o svim tragicnim zbivanjima kroz nacionalnu istoriju od Kosovskog boja i mnogobrojnim srpskim seobama pred turskom najezdom, do Nato bombardovanja i rusenja vise od stotinu pravoslavnih svetinja na Kosovu i Metohiji od kako su tamo dosle medjunarodne mirovne snage. Ne cudeci se sto je ova knjiga, tek sto je objavljena, stekla brojne protivnike, jer je sudbina svake istine da bude zestoko kritikovana i osporavana, vladika Artemije je rekao:

Vasa Svetosti,
Braco Episkopi,
Prepodobni i casni oci,
Dame i Gospodo,
Braco i Sestre,

Pred nama je knjiga mnogoznacna. Tek je ugledala sveta, a postala je znak „, protiv koga će se govoriti". Nikakvo cudu. To je sudbina Istine. Najpre Gospoda Isusa Hrista - ovaplocene Istine, a onda i svih onih, i pre svega onog sto istini sluzi, i sto Istinu svedoci. To je bolno, ali i radosno, jer nam svedoci da smo na Putu Istine koja vodi u Zivot, na putu Onog koji je rekao: „Ja sam Put, Istina i Zivot."

Memorandum - LICNA KARTA Kosova i Metohije koja potvrđuje istorijski identitet naseg Srpskog Jerusalima. Memorandum, koji je pred nama jeste najcudnija knjiga na srpskom jeziku napisana. Ona se pojavila pre mesec dana, a pisana je osamstotina godina. Od 12. veka, pa na ovamo. Pisana je zivotom mnogih generacija, i najboljih u tim generacijama. Pisana je ne mastilom i perom, nego krvlju i suzama sirotinje raje - nevine dece, neduznih staraca, svih. Memorandum je nedovrsena knjiga. Njene stranice se i danas ispisuju. Opet Krvlju. Dovoljno je setiti se Obilica, Gorazdevca, Skulanova, Cernice. I mnogih, i svih mesta na Kosovu i Metohiji u kojima je srpski narod svakodnevna meta i svakodnevna zrtva.

U ovoj knjizi, ovakva kakva je, izneti su mnogi podaci: iz daleke i bliske prošlosti, ali i novi nama savremeni. Ova knjiga ima 215 stranica, a mogla bi imati 250.000 stranica, pa i vise kada bi se opisao svaki zlocin podrobno, drama svake licnosti, bol svake duse, sudbina svake porusene i oskrnavljene crkve kroz vekove, a narocito onih u zadnje cetiri godine.

Sve je to ovde samo ukratko nabrojano, dotaknuto. Kao svedocanstvo, kao martirologijon, mucenistvo za sve one koji imaju usi da cuju, oci da vide, srce da osete. No ima li takvih danas u svetu? Ima li ih mnogo i kod nas? Nismo li se prezasitili Kosovom? Nije li nam Kosovo postalo balast, kojeg bi se mnogi rado kurtalisali? Radi slatkog zivota! Radi udobnosti! Da li smo i dalje dostojni Kosova? O, koliko bi jos pitanja mogli postaviti! A odgovora, - ima li?

Nama ostaje nada da nas glas, „glas vapijućeg u pustinji" cuje Bog, razumeju nasi Sveti Preci. Oni vide i nasu muku. Razumeju nas bol. Beleze nase uzdahe. Broje nase suze.

Otuda i nasa nada. Jer, „Kad Bog htjedne i kada Bog rekne, suvo drvo ozelenit mora". Kosovo nije izgubljeno, i neće biti izgubljeno. Sve sto se silom otme, kad tad biva i povraceno. i zadržavamo pravo da ga povratimo. To nam svedoce prošli vekovi. A sto dobrovoljno damo ili cega se odrekemo, to biva vo vjeki. To je grob iz koga nema vaskrsenja. Zato, nase geslo. Sada i uvek: Vazno je da mi zivimo na Kosovu i Metohiji i Kosovo i Metohija da zive u nama, u dusi i srcu svakog Srbina ma gde on bio. Tada, i samo tada niko nam neće moci Kosovo oteti. Postanimo i ostanimo dostojni Kosova!

Govoreći "bez dlake na jeziku" o "Beogradu koji postaje srboubistven jer gleda samo svoj pasaluk, ne mareći sto na

Kosovu siluju cak i 9- godisnje srpske devojkice i 80-godisnje monahinje", kritikujuci one koji bi da optuze SPC da je "drzala Milosevica, a zaboravljaju da je Crkva prva upozorila sta nam se sprema i od Siptara i od komunista i neokomunista", vladika Atanasije Jevtic je, zamolivsi da mu ne aplaudiraju, rekao: "Mi verujemo u pravdu Boziju, iako nam se oni koji ni u sta ne veruju rugaju da smo narod Boziji i da se oslanjamo na nebesku Srbiju. Treba nam vere i strpljenja, a Kosovo ce ziveti isto kao sto je Jerusalim ziveo, zivi i zivece", zakljucio je episkop Atanasije.

Politika i Glasnik Kosova i Metohije.

Srbija i medijski rat

GORAZDEVAC JE ALBANSKA GRESKA

U svojoj kancelariji Dzejmi Sej drzao je sliku NATO baze s tekstem koji porucuje: "Uzlecemo! Uzlecemo!" Ali, iz hangara ne izlaze piloti, nego dva momka s aktin-tasnama, u odelu kao sto ga je imao portparol NATO-a tokom bombardovanja Jugoslavije. Na posterima su bili PR savetnici, komunikacioni stratezi koji su stab u Briselu stigli prvi, a otisli poslednji. Oni formiraju strategiju medijske moci, koja je kljucni faktor u razresavanju ne samo ratova i sukoba, vec i svakog drugog aspekta drustvene i javne politike.

Dzejms Harf, direktor famozne kompanije za globalne odnose sa javnoscu "Ruder Fin", angazovane od muslimanske strane tokom rata u Bosni, rekao je: "Bez oklevanja smo iskoristili priliku... To je bio pogodak". Sta je toliko obradovalo Harfa?

Bila je to reportaza Roja Gatmana o "srpskim logorima smrti" u Omarskoj i Trnopolju. Harf je priznao: nedostajao mu je povod, bilo kakva prica kojom bi mogao da eksploatise do kraja emocionalni klise naci-logora. Reportaza Gatmana imala je dejstvo razorne bombe. Iako i danas sporna, uz jos jednu dobro poznatu pricu o Markalama, poslužila je da se "bosanski lonac" grubo polarizuje na lose momke - Srbe, i dobre - Muslimane i Hrvate.

Secate se Racka? Dzejmi Sej je na jednom od kasnijih predavanja na prestiznom americkom Djuk univerzitetu u Severnoj Karolini objasnio: "Slike masakra u Racku, 1999. godine, bile su nam potrebne da bismo ubedili narod kako bi se bez nase intervencije takav masakr mogao ponoviti".

Saglasnost interesa

Pored recice u Gorazdevcu kamere su pre nekoliko dana zabelezile delove krvavih cipela i odece. Sejovo prorocanstvo nije se ispunilo. Srpski decaci su ustreljeni, dok su se kupali po avgustovskoj zegi.

Sta bi od ovakve price napravio Harf? Ovo ubistvo moze preokrenuti situaciju na Balkanu, Srbi sa sebe mogu konacno sprati los imidz. Da li, medjutim, nas establisment cekda istina sama pobedi, ili je potrebno da se sama nametne?

"Nas prethodni establisment je pokusavao da to primeni u obrnutom smeru, odnosno i kada smo bili u pravu - to je pretvarano u nasu stetu", kaze dr Predrag Simic, ekspert za medjunarodne odnose.

On podseca i na ostale aspekte medijske eksploatacije odredjenih dogadjaja. Recimo, Rackak je iskoriscen za promenu americke politike koja je do septembra 1998. godine bila uzdrzana. Cak je, u avgustu te godine, "Vashington post" pisao u svom uvodniku da Amerika ne moze pomoci organizacijama, misleci na OVK, cije ciljeve ne podrzava, da bi mesec dana kasnije ucinila suprotno.

Zbog toga, po misljenju Predraga Simica, politicki marketing funkcionise samo tamo gde postoji saglasnost interesa. Bez saglasnosti interesa odredjenih politickih centara moci, angazovanje marketinskih agencija bilo bi, zapravo, bacanje para.

"I bez mnogo ulaganja novca Zivkovic je vec uradio dobar marketinski potez u Vasingtonu, predlaganjem zajednickih vojnih operacija. Ocekujem da vidim da li je prevazidjena inercija u odnosu prema Srbima, koja je nadzivila Milosevica", precizira Simic.

Ako "vasingtonska zvezda" obasja makar malo Srbiju, da li bi medijska i marketinska promocija srpskih interesa u svetu bilo nepotrebno opterecenje za kasu Bozidara Djelica? Dakle, da li je nastojanje za "ulogovanje" u interese Vasingtona osnovni postulat pametne politike, ili je sve postalo marketing?

U slucaju Gorazdevca, smatra Ana Bovan, direktor konsultantske kuce "Bovan komjunikejsns", nije u pitanju nesto sto bi se laicki nazvalo politickim marketingom, sa sarenim oglasima i raspevanim spotovima. U pitanju je ozbiljan i veoma strucan posao vršenja uticaja i lobiranja u svetskim centrima moci.

Minut cutanja

Prema njenim recima, uticajni lobisticki centri u EU, SAD, ali i u Rusiji i Kini, moraju se planski "hraniti" podacima. I platiti, naravno. To se ne sme ciniti suprotno etickim standardima profesije odnosa s javnoscu, po matrici velike svetske PR firme "Hil i Knoulton" oko izmisljenih beba iz inkubatora u Kuvajtu.

"Gorazdevac je, na zalost, realan i tuzan dogadjaj. Treba da je inicijalna kapisla koja se mora profesionalno obraditi i predstaviti. Kljucni faktori uspeha kampanje su konsenzus srpske strane i kontinuitet. Gorazdevac je takticka greska velikoalbanskih stratega i njihovih teroristickih izvrsilaca", istice Bovan.

Sta smo morali uraditi?

Ona napominje da je znacajna medjunarodna utakmica izmedju Partizana i Nju Kastla, na primer, morala neizostavno biti propracena minutom cutanja, sto bi izvestaci britanskih medija sigurno zebelesili. Poruka bi bila ljudska i dostojanstvena, a odjek snazan. U nasim inostranim poslanstvima, takodje, ambasadori bi morali da, na osnovu preciznih komunikea, neprekidno nastupaju u medijima, stalno drze predavanja poslovnim ljudima i akademskom svetu, prenoseci jasnu poruku: zaustavimo terorizam u Evropi. Neprisustvovanje albanskih zvanicnika sa Kosmeta sahrani postradale dece u Gorazdevcu u skladu je sa sa njihovim komentarem i stavom.

Vojislav Milosevic, predsednik nevladine organizacije "Car Dusan", nedavno je doveo Dzeka Rouzena, predsednika Americko-jevrejskog kongresa u Beograd. Rouzen je poslednjih 20 i vise godina licni prijatelj svih americkih predsednika, a veoma je blizak i sa Dzordzom Busom Juniorom. On je, takodje, pripadnik svetske elite koja odlucuje o tome gde i kako ce se koristiti nuklearna i naftna energija na svetskom nivou.

"Politicki, diplomatski, ekonomski i medijski nastupi moraju da se obavljaju kontinuirano. Recimo, odlazak Covica u Njujork, u ime srpske vlade je pravovremen, kvalitetan, ali tu nastaje jedna velika praznina. Ovakav zlocin u Gorazdevcu bio bi glavna tema svih elektronskih i pisanih medija u svetu, a on to ipak nije bio. Zasto?

Zato sto, odgovara Milosevic, nasa drzava nije imala sistem, institucionalni okvir i komunikaciju sa Si-En-Enom, En-Bi-Sijem, "Vashington postom", "Njujork tajmsom"... Setimo se muslimana, Albanaca - oni se nisu libili da insceniraju zlocine i znali su put kako da predstave takav scenario kao srpski zlocin, nisu zalili novac koji je apsolutno potreban za ovakve stvari, ali je, ipak, minoran za politicke efekte i interese u svetskim okvirima.

Aleksandar Apostolovski

NECE NAM NAMETNUTI RAT

Dragan DAMJANOVIC 8/17/2003,

PRVI visoki srpski zvanicnik koji je posle dolaska mirovne misije UN boravio na Kosovu i Metohiji, bio je premijer Zoran Zivkovic. Zlocin u Gorazdevcu, bio je, nazalost, povod za ovaj, u neku ruku, istorijski dolazak, a "Novosti" su sa njim razgovarale u "pauzi" dve sahrane.

Kada ce poceti masovniji povratak Srba i Crnogoraca u stari zavicaj?

- Ljudi treba da se vrate, ali zasad tamo gde imaju slobodu i osnovne uslove za zivot: struju i vodu - i gde im deca smeju slobodno da odu bar do stotinak metara udaljene prodavnice, da sebi kupe cokoladu ili ocu cigarete. Mi - to svi treba da znaju - ne zelimo da ljude vracamo po svaku cenu, posebno ne onamo gde bi rizikovali zivote svoje i svojih najblizih. U postojećim okolnostima, rizik uvek gotovo svuda postoji i mora se ciniti sve da on bude sto manji. Kada se u tome uspe, povratak ce biti i brzi i laksi i masovniji.

GARANCIJE SRBIMA

DA li ima sada takvih sredina na Kosovu i Metohiji?

- Malo ih je, da ne kazem da ih gotovo i nema. Mnoge od njih su, zasto to ne reci, i opasne. Svaka na svoj nacin. Zato medjunarodna zajednica mora da obezbedi sigurnost i slobodu kretanja i da pomaze ljudima, a mi cemo uciniti sve da im pomognemo. Mi ne mozemo garantovati vise, niti da ce vojska i policija Srbije u ovakvim okolnostima moci ovde da obezbede sigurnost. To je obaveza UN i - nista manje albanskih lidera, kao i svih Albanaca. Svima je znano da Vlada Srbije i njeni gradjani garantuju normalan zivot svim Albancima u Republici, pa je i time vise obaveza albanskih lidera da vec jednom postanu garant slobode kretanja i zivljenja Srbima.

Ali, kako vratiti nadu ljudima u povratak?

- Nadamo se da ce policija i KFOR sada, posle zlocina u Gorazdevcu, biti mobilniji. Ovo selo i sve srpske enklave, uveren sam, bice bolje zasticene, a u razgovoru koji predstoji sa novim prvim covekom UNMIK-a Harijem Holkerijem, zatrazicemo i garancije za brzi i bolji prevoz Srba. Najveca nada, medjutim, za sve te ljude bice ako se na prostoru cele Pokrajine, odakle su i prognani, pocnu vracati. To je, neka svi znaju, jedan od nasih najprioritetnijih zadataka.

Neki misle da bi najbolje resenje za preostale Srbe bio povratak nase vojske i policije?

- Da, takvih misljenja je sve vise. Ali, iskreno, plasim se da bi u ovakvim okolnostima to mogao biti nekakav "dodatan pokusaj junacenja" koji i ne bi doneo bolji mir. Vise nije nikakva tajna da je na prostorima Pokrajine previse naoruzanih albanskih terorista i da bi, zasigurno, oni jos vise podivljali, ustremili se cesce na nase gradjane, ali i na pripadnike Vojske i policije. A mi ne smemo dozvoliti da iko ovde vise bude glineni golub. Vec smo imali jedan pokusaj, pre pet godina, da se ratom rese medjunacionalni problemi. I na nesrecu ne malog broja kosmetskih Srba, bili smo svedoci kako je taj pokusaj prosao. Ova vlast nece upasti u zamku albanskih ekstremista, zlocinaca i svih koji bi da joj nametnu, ono sto je "prihvatio" prethodni rezim.

TRAZIMO HAPSENJA

KAKO ocenjujete sve ucestalija ubistva na Kosmetu?

- Ovo nisu incidenti, vec ozbiljni zlocini i "docek" novom sefu UNMIK-a. Albanski ekstremisti i iz Albanije, i sa Kosmeta, sa svih prostora gde ih ima i gde deluju - ucestvuju u ovim zlocinima. Oni su jos jednom potvrdili da ne cele mir, vec rat, ali i da su zaplaseni promenama politike sveta prema Srbima i Srbiji, posebno politike u Njujorku, Vashingtonu i Briselu. Ovo je novi pokusaj ekstremista da na tom planu povrate staro stanje od pre nekoliko godina. Uveren sam, ipak, da u tome nece uspeti. Licno ocekujem da sa novim sefom UNMIK-a dobijamo ne samo novu licnost, vec i novu politiku. I na Kosmetu i sveta prema Kosmetu. Zato ocekujemo da pocnu i odlucnije sprovodjenje Rezolucije 1244 i povratak prognanih. A u ovom kontekstu, i da dodje do vracanja i dela nase vojske i policije. Svakako, pre toga mora da usledi hapšenje svih ubica i terorista, kojih je danas prepun Kosmet.

MI OSTAJEMO OVDE!

8/16/2003

Dan posle sahrane, kakva se ne pamti u Metohiji, Gorazdevac je zanocio i osvanuo u tuzi. Prijatelji se razisli, a selo ostalo da samuje. Ovde vec odavno strazari strah. Kao ostrvo zaostalo u ovom delu severne Metohije, tridesetak

kilometara nigde ni jednog srpskog sela. Sva su pre cetiri godine proterana i spaljena.

Zato je Gorazdevac trn u oku onima cija je vizija etnicki cisto Kosovo. I samo ime Metohija takvima smeta, jer "metoh" znaci crkvena zemlja. A ovo je od starina posed Pecke Patrijarsije i Visokih Deèana, stare zetske banovine i nove Srbije.

"OVO JE NASA ZEMLJA"

U selu dve crkve i dva groblja. Na oba, na prvo jutro po pravoslavnom obicaju izašli Dakici i Jovovici. Zora se opet tuzno oglasila sa obe strane. A kuće, koje su odavno podigli njihovi preci, sa svojim stanovnistvom i ovog jutra su se zavetovali da neće sa svoje rodne grude. Na grobovima decaka - Pantelije i Ivana, velike gomile cveca. Sprzilo ga avgustovsko sunce. Kukaju, placu i naricu majke Gordana i Spasenija. Lelecu ocevi Milos i Milisav. Ovoga jutra su sami sa svojim komsijama i rođjacima. Ne moraju obuzdavati ni suze.

Po obicaju do podneva se mora sa groblja. U minut do 12 polaze kuci.

Gorazdevac ima vise od hiljadu stanovnika, pola je mladih. Na spomen ploci u centru sela, podignutoj posle poslednjeg rata, pored 14 imena stradalih u bombardovanju i od terorista, do kraja nedelje bice upisana imena Pantelije Dakica i Ivana Jovovica. Dace bog da na ploci ne upisujemo nikoga vise - kaze Dejan Jovanovic.

Oprastajuci se od svoga druga Pantelije Dakica, Slobodan Maksic (13) je rekao:

- Svi iz skole ti porucuju, da znamo da ti ostajes u Gorazdevcu i da iz njega nikuda neces. Zato, znaj, neće niko ni od tvojih vrsnjaka, a ni od starijih. Ovo je nasa zemlja!

Mestani Gorazdevca znaju odakle su zlocinci. I ponavljaju: od dolaska mirovnih snaga UN albanski teroristi su izvršili vise od 150 napada na selo. Pucali su, granatirali, napadali ljude... A policija nikako da pronadje teroriste.

Novi sef civilne misije UNMIK, posle tragedije u Gorazdevcu, istina, imenovao je specijalnog tuzioca, predstavnika medjunarodnih istraznih organa, da otkriju teroriste. Po poslednjim informacijama, italijanski vojnici, pretrazuju okolne planine.

UBICE IZ ZAHACA

TAKO je naredio i prvi covek KFOR, komandant general Fabio Mini. Rezultate istrage jos uvek niko ne saopstava. A Gorazdevcanci tvrde: ubice dolaze preko reke pecke Bistrice, iz onog pravca odakle su nam i decu pobili. Iz sela Zahac i okolnih zaseoka.

I dok se povorka sa jednog i drugog groblja vracala kuci nad Gorazdevcem je kruzio helikopter KFOR. Ubrzo se spustio nasred sela. Iz njega su bolnicari vojne nemacke bolnice iz Prizrena izneli Marka Bogicevica (12), koji je sa ostalim decacima ranjen na Bistrici.

- Marko je operisan u njihovoj bolnici, verujemo da je dobro, ali imao je prostrelne rane kroz trbuh. Trazili smo da ga ovde dopreme, a odavde cemo, pre sumraka, sanitetskim vozilom iz naseg sela, sa mojim sinom pravo u bolnicu u Kosovsku Mitrovicu. Da nasi lekari potvrde kakvo mu je zdravstveno stanje. Covic nam je juce rekao: ako zatreba poslacemo helikopter do Raske, da Marka preuzme i preveze ga u Beograd - istice njegov otac Dragan Bogicevic.

Mestani Gorazdevca, ne kriju, da je sahranom njihove dece na ovom prostoru Metohije nanovo zazivela Srbija. Sve ih je, iskreno, ohrabrio i dolazak premijera Zorana Zivkovic. Njegove reci upucene na odru dvojici stradalih decaka, ohrabrile su i sve Srbe na Kosovu i Metohiji.

Zato je juce i u drugim kosmetskim sredinama u svim enklavama gde zive preostali Srbi, koje po mnogo cemu podsecaju na najsavremenije logore nepoznate svetu, ljudi bili kategoricni: "Srbija nas ostaviti neće, a poruka Zivkovic da je i ovo Srbija, za nas je podstrek da ostanemo. I po cenu zivota sa vekovnog ognjista necemo!"

EUFORIJA U PECI

PEC - Dok je autobus iz severnog dela Kosovske Mitrovice, kojim su putovali poslanici koalicije Povratak i grupa novinara, prolazio ulicama Peci, na putu za Gorazdevac, na nekoliko mesta su grupe mladih Albanaca dobacivale: Sve cemo vas pobiti!

Sa ne malog broja balkona, vijorile su se albanske zastave, trestala muzika preko zvucnika, iz stanova i kafica.

D. DAMJANOVIC

UBISTVA, SILOVANJA, OTMICE

13. avgust - Na srpsku decu koja su se kupala na reci Bistrici u Gorazdevcu, napadaci iz susednog albanskog sela pucali su iz automatskog oruzja. Ubijeni su Ivan Jovovic (20) i Pantelija Dakic (12), a teze ranjeni Nikola Bogicevic (14), Bogdan Bukumiric (15), Marko Bogicevic (11), Dragana Srbljak (14) i Djordje Ugrenovic (20).

13. avgust - Eksplozirala granata na parkingu Unmik policije u Prizrenu i otkrivena mina na putu Prizren - Recane.

13. avgust - Albanci u selu Bresje palili ograde i kuće, upali u OS "Sveti Sava", unistili biblioteku i dnevnike.

14. avgust - Albanski ekstremisti ispalili nekoliko rafala na kuće povratnika Srba u selu Grabac.

15. avgust - Zapaljeno srpsko groblje u selu Bresje.

15. avgust - Pripadnici ANA napali policajce i carinike na Koncuju sa nekoliko kratkih rafala.

17. avgust - Pucano na Srbe u Gorazdevcu.

17. avgust - Dragan Tonic (34) iz Skulaneva, preminuo je u KBC u Beogradu. Njega su 11. avgusta dok je lovio ribu na Sitnici, napala dvojica Albanaca, pretukli ga i ispalili metak iz pistolja u usta.

17. avgust - Pripadnici UN policije uhapsili su Srbina Vladana Jovanovica (21), zbog sumnje da je 3. avgusta ubio indijskog policajca Satisa Menona.

17. avgust - Vukosavu Ivkovic (80) iz Gnjilana, silovala su dvojica nepoznatih muskaraca.

21. avgust - Albanci kamenovali autobus "Kosmet prevoza" u Suvom Dolu.

21. avgust - Albanci pucali na patrolu Vojske SCGu rejonu baze "Mrdje".

26. avgust - Zoran Doncic (39) iz sela Bica ranjen je hicem iz snajpera. Doncic je pokusavao da umakne Albancima koji su njega i grupu Srba presreli dok su pokusavali da iz sela Stupelj vrata kravu.

26. avgust - U selu Dobratin grupa Albanaca pokušala je da kidnapuje Marinu Damjanovic (10).

26. avgust - Demolirana crkva Svetog Dimitrija u Susicama.

27. avgust - Grupa albanskih mladica kamenovala je, 27. avgusta autobus "Nisekspresa" sa 50-tak putnika u selu Pozaranje.

SRBE UBIJAJU ZBOG POLITICKIH IGARA

Cilj poslednjih nasilja na Kosovu i Metohiji i na jugu Srbije je zauzimanje sto bolje pozicije albanske strane u buducim pregovorima sa predstavnicima Srbije. Minimalni cilj Albanaca je uslovljena nezavisnost Kosova. S druge strane, radi se borbi albanskih politicara za poziciju na celu albanskog pokreta. Umereni Ibrahim Rugova, predsednik Kosova se, ovim nasiljem sve vise uklanja iz politickog zivota. Istovremeno, albanski politicari izraze zelju da dodju na mesto zlocina, ali im lokalni Srbi ne dozvole zbog cega se u medjunarodnoj javnosti ponovo predstavljaju kao problem - analizira za "Blic" najnovije nasilne dogadjaje na Kosovu i na jugu Srbije Dusan Janjic, koordinator Foruma za medjuetnicke odnose.

U poslednjih mesec i po dana na Kosovu i jugu Srbije zabelezen je veci broj ubistava, kamenovanja autobusa, incidenata na administrativnoj granici i drugih teskih napada na Srbe. Najtezi zlocin dogodio se 13. avgusta, cetdesetak minuta posle dolaska novog sefa civilne Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu, Harija Holkerija. U Gorazdevcu kod Peci, dok su se kupali na reci Bistrici, ubijena su dvojica srpskih mladica, a petoro je ranjeno. Janjic smatra da je povecano nasilje prouzrokovano politickim dogadjajima na Kosovu, Albaniji i Srbiji u poslednjih mesec i po dana.

- Prvi uzrok nasilja je politicki vakum na Kosovu i Metohiji koji je postojao posle odlaska Mihaela Stajnera, bivseg sefa Unmika. Bez vlasti, albanski politicki lideri su se i medjusobno ubijali a dogadjali su se i napadi na Srbe. Drugi razlog su promene u Srbiji i Crnoj Gori, jer je svima postalo jasno da ta zajednica nece opstati. Srbija se zbog toga pocela vise baviti Kosovom i doslo je do odredjene konsolidacije politike. Posto su albanski politicari obekali nezavisnost biracima, oni u toj situaciji ne mogu nista drugo nego da odgovore nasiljem, ali ne prema medjunarodnoj zajednici nego prema Beogradu. U Albaniji je u toku predizborna kampanja gde cak i pojedini umereni socijalisti daju nacionalisticke izjave - objasnjava Janjic.

Dodatni uticaj na povecanje nasilja, u tom politickom vakuumu, imali su, prema Janjicu, podsticaji koji su dolazili iz medjunarodne zajednice. Razlicite struje i lobisti podsticali su svoje predstavnike u regionu.

- Ocigledna je nespремnost SAD da se upuste u nove sukobe. Diplomacija Evropske unije ne postoji, vec se radi o igri velikih i malih drzava pri cemu neki cas podrzavaju jedne, a cas druge igrace. Srpska drzava je slaba i ne moze, na primer, da ukloni albansku divlju gradnju pored autoputa u Presevu. Najlogicijniji rezultat slabe drzave, ekstremizma, odsustva diplomatije i strategije, jeste pucanje, kaze Janjic.

Z. Dojic

"Glas Amerike" o najnovijim dogadjajima na Kosovu

NEOPHODNE JACE MIROVNE SNAGE

Vashington, 21. avgusta (**Tanjug**)

Medjunarodna zajednica treba da na Kosovu angazuje jake snage koje bi mogle da razoruzaju tamosnje stanovnistvo i da se obracunaju sa ekstremistickim grupama, ocenio je danas visi nauèni saradnik "Niksonovog centra" u Vashingtonu Nikolas Gvozdev.

"Potrebno je imati robustne snage na Kosovu da bi konfiskovale oruzje, primenile silu protiv ilegalnih ekstremistickih formacija, brzo reagovala na nasilje i pohapsile vinovnike zlocina", rekao je Gvozdev u intervjuu za "Glas Amerike" i dodao da je "pitanje da li je medjunarodna zajednica voljna to da ucini".

Gvozdev je kazao da "naglasak nije stavljen na razoruzavanje ekstremista i stvaranje bezbednih zivotnih uslova za sve gradjane Kosova, vec kao da je cilj da se deluje sto je moguće manje". On je ocenio da je to "stvarni uzrok tragedije na Kosovu tokom protekle cetiri godine".

"To se mozda i cini sa odredenom namerom, buduci da jos postoje snazni i uticajni interesi na Zapadu da Kosovo bude nezavisno i da ima onih koji mozda smatraju da bi Srbija i Srbi na Kosovu, ukoliko se dejstvuje sto manje, mogli da dignu ruke od pokrajine i napuste je", izjavio je Gvozdev.

Govoreci o razlozima za sadasnje intenziviranje nasilja na Kosovu, on je istakao da se zeli da se zastrasi preostalo srpsko i drugo manjinsko stanovnistvo i navede na pomisao da nema buducnosti u pokrajini i da je treba napustiti.

Nasilje je takodje povezano sa deklaracijom vlade Srbije i sadasnjim stavom medjunarodne zajednice da je status Kosova definisan Rezolucijom Saveta bezbednosti 1244, sto ljudi koji se zalazu za nezavisnost Kosova hoće da osujete.

"I, na kraju, ne mozete odbaciti ni svetsku situaciju", naveo je Gvozdev i podsetio na to da je nasilje na Kosovu pojačano upravo u vreme kada je svetska paznja usredsredjena na Irak, pa zbog toga pobudjuje relativno neznatnu paznju na Zapadu.

"Srbija i Crna Gora bi trebalo da formulisu strategiju za borbu protiv terorizma, posto je to opasnost za ceo balkanski region", rekao je Gvozdev. On je, medjutim, ocenio da bi "tesko sada mogli privoleti SAD ili Britaniju na ovakvu vrstu saradnje", posto u SCG "jos ima politickih licnosti cija su karijera i ugled povezani sa kosovskom operacijom i koje ne

zele da priznaju da se u toj pokrajini stvari ne razvijaju onako kako su one ocekivale".

Prema njegovoj oceni, najbolje bi bilo sprovesti antiteroristicku strategiju na regionalnom nivou i ukljuciti partnere NATO-a kao sto su Grcka, Bugarska i Rumunija kojima su regionalni mir i stabilnost veoma vazni.

"Kada se to postigne Srbija i Crna Gora bi mogla da se strateski reaktivira na tom planu da bi se obezbedilo da ekstremizam ne destabilizuje region i da se suzbije organizovani kriminal koji ima posledice u celoj zapadnoj Evropi. Dakle, antiteroristicka strategija bi trebalo da bude koordinisana i sveobuhvatna", smatra Gvozdev, ali i ocenjuje da "atmosfera u Vasingtonu jos nije pogodna da se takva nastojanja u Srbiji povezu sa americkim".

"Do toga ce", smatra on, "doci tek poto evropski partneri SAD izvrsu veci pritisak na Vasington da takvu saradnju prihvati".

Analiticar Stratfora o kosovskom pitanju

BLIZI AUTONOMIJI

Keln, 17. avgusta (*Tanjug*)

Posle najnovijih dogadjaja na Kosovu i Metohiji, pokrajina je "bliza nekakvoj vecoj autonomiji, nego nezavisnosti", ocenio je danas Majkl Ouks, strucnjak teksaske agencije Stratfor, zaduzen za Balkan.

U razgovoru za nemacki radio Dojce vele, Ouks je, podsecajuci da je Savet bezbednosti UN osudio poslednje napade, rekao da, "uzimajuci sve u obzir", smatra da se "zvezda Srbije na medjunarodnom planu podize, a da zvezda Albanaca sa Kosova pada".

Ocena je americkog analiticara, medjutim, da u narednih nekoliko godina nema bas mnogo nade za resavanje kosovskog pitanja, koje "zasigurno sada nije prioritet, ni za SAD, ni za Evropsku uniju".

"Stice se utisak da su se UNMIK i Ujedinjene nacije nasli u corsokaku", kaze Ouks i ocenjuje da bi odrzavanje "statusa ljuo sa minimumom nasilja" bilo dovoljno za Vasington, jer bi svaka druga opcija dovela do ponovnog nasilja.

Po oceni analiticara Stratfora, najnoviji napadi na Kosovu i uspeh posete delegacije srpske vlade Vasingtonu prošlog meseca idu na ruku odnosima Srbije i SAD. On je, medjutim, ubedjen da Vasington "nema nikakvog interesa u smislu podrške jednoj ili drugoj opciji" na Kosovu, već ce, imajući u vidu sve ostale prioritete, podržati opciju statusa ljuo i prepustiti problem Evropi, što ce, opet, biti "nekakav test za EU".

Na pitanje koliko su utemeljene spekulacije da bi SAD mogle da deo svojih vojnih snaga, koje povlace iz Nemacke, smeste na Balkan, Ouks je rekao da Balkan nije najbolji izbor za americke baze i da bi se Vasington "mozda pre oslonio na Bugarsku ili Rumuniju".

On je potvrdio da SAD reorganizuju svoje snage u Evropi, ali je izrazio nevericu da bi "u toj prici bilo mesta za Srbiju", jer je to region koji je jos uvek nestabilan, a SAD ne zelee da rizikuju.

DZUDA: BEOGRAD NEMA JASNU POLITIKU PREMA KOSOVU

LONDON (Beta) - Britanski novinar Tim Dzuda, strucnjak za balkanske teme, izrazio je juce sumnju da ce sednica Saveta bezbednosti UN posvecena Kosovu doneti bitne promene za dalji razvoj dogadjaja u toj pokrajini.

"Nisam iznenadjen odlukom o hitnom zasedanju SB, jer se time ostavlja utisak da UN i velike sile ovo shvataju veoma ozbiljno. Sumnjam medjutim, da ce nesto konkretno proisteci iz tog sastanka, da ce se nesto promeniti", rekao je Dzuda u intervjuu britanskom radiju Bi-Bi-Si u emisiji na srpskom jeziku.

Prema njegovoj oceni, medjunarodna zajednica jednostavno zeli da ostavi utisak da nesto radi i da nastavlja da podrzava demokratske vlasti u Beogradu.

Dramaticna promena

Dzuda smatra da je zakazivanjem hitne sednice SB, medjunarodna zajednica ujedno, zelee da poruci albanskim politicarima da ucine sve sto mogu kako bi se zaustavili napadi motivisani medjunacionalnom mrznjom i da je situacija danas bitno drugacija nego 1999. godine kada je u svetu bila stvorena slika da su jedine zrtve Albanci, a jedini krivci Srbi.

"Imidz albanskih politicara od tada se dramaticno promenio", ocenio je on.

Sednica SB, koja ce se odrzati sutra, zakazana je na zahtev Beograda, nakon zlocina u selu Gorazdevcu gde su protekle nedelje ubijena dvojica srpskih mladica, a ranjeno ih je jos cetvoro.

Britanski novinar ocenjuje da ce sednica SB pre svega pomoci premijeru Zivkovicu da potisne u drugi plan afere koje potresaju Srbiju, ali problem, smatra on, nije u tome da se Kosovo vrati na dnevni red u medjunarodnoj zajednici već da se vrati na dnevni red u Srbiji.

"Srbija zapravo na duzi rok nema politiku prema Kosovu. Kada vlada kaze - mi cemo cekati da UN na Kosovu urade sve sto su duzne da urade, a onda ce Kosovo biti autonomna pokrajina unutar Srbije, zao mi je, ali to nije politika prema Kosovu to je nacin da se kaze - mi nemamo politiku prema Kosovu", rekao je Dzuda.

"Znate, ideja da ce se srpska vlast vratiti na Kosovo i da ce albanski poslanici sedeti u parlamentu u Beogradu i raspravljati o obrazovanju je toliko nerealna, da o njoj skoro ne vredi ni govoriti", porucio je britanski novinar.

Nebojsa Covic sef Koordinacionog centra odbacio mogucnost nezavisnog Kosova bez novih promena granica **DEKLARACIJA O KOSMETU "POGODAK U METU"**

Beograd - Potpredsednik Vlade Srbije i predsednik Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic ocenio je da ta "pokrajina ne moze steci nezavisnost, a da pritom ne bude promene granica na Balkanu". Reagujuci na izjavu

premijera Albanije Fatosa Nanoa da se "Kosovo ne može vratiti Srbiji", Covic je naglasio da je ta izjava mesanje u unutrašnje stvari Srbije i Crne Gore i da administracija državne zajednice treba da reaguje. "Mislim da smo, usvajanjem Deklaracije (o Kosmetu) "pogodili u metu", jer se radi o jako važnom mirnodopskom dokumentu", rekao je Covic.

- Rezolucija koju je usvojila Skupština Srbije smeta strukturama koje nisu za mirno rešavanje krize na prostorima Zapadnog Balkana. Srbija mora da čuva svoj teritorijalni integritet i suverenitet koji jeste relativizovan u smislu mekih granica, međutim ako Kosovo i Metohija nije u Srbiji moramo odgovoriti gde je", izjavio je Covic.

Sef Koordinacionog centra je ocenio da "to nervira one koji bi da kroje i cepaju citav region" i dodao da je zahtev Pristine sefu misije na Kosmetu Hariju Holkeriju o prenosu novih nadležnosti na privremene kosovske institucije nerealan, "jer oni ne mogu da sprovedu ni ovlašćenja koja su im ranije data". "Očekujem da međunarodna zajednica preduzme odgovarajuće mere u smislu kaznjavanja pocinilaca zločina, povećanja bezbednosti i povratka raseljenih (na Kosmet)", rekao je Covic. On je ocenio i da su napadi u Presevu i Makedoniji povezani, da iza njih stoji Kosovski zaštitni korpus kojih je 18 visokih oficira povezano s teroristima, što bi predstavnici međunarodne zajednice trebalo da znaju.

Prema Covicevim recima, izjava albanskog premijera je mesanje u unutrašnje stvari Srbije i Crne Gore, i administracija državne zajednice bi trebalo da reaguje. "Potpuno je nezamislivo da Srbi žive u nezavisnom Kosovu i Metohiji, kao i što je nezamislivo da Kosovo i Metohija bude nezavisno, a da pri tome nema promena granica u regionu", rekao je Covic.

Irelevantni predlozi

Konacni status Kosova rešavaće Savet bezbednosti UN i niko drugi - porucio je novi sef UNMIK Hari Holkeri na međunarodnoj konferenciji u Ohridu koja je okupila politicare iz Jugoistočne Evrope.

Cinici bi mogli reci - nista novo. Politicku geografiju ovog dela sveta oduvek su presudno oblikovali međunarodni centri moci. Ako je i bilo odstupanja od ovog pravila, ona su se desavala u kratkotrajnim periodima balkanske sloge. Serija etnickih sukoba na kraju DZDZ veka obnovila je ovom regionu neslavni status bureta baruta od kojeg pretila opasnost sirem okruženju. Otuda je sasvim logicko sto je današnja, globalizovana međunarodna zajednica ovaj slucaj uzela u svoju nadležnost, a lokalnim politicarima namenila tek ulogu manje ili vise korisnih pomagaca.

Holkerijeva ohridska izjava ne ostavlja bas nikakve nedoumice o tome ko vlada i odlucuje na Kosovu. Pobicne inicijative Pristine, Beograda ili Tirane tu vise nece biti od nekog presudnog znacaja. Vreme za dogovore i rešenja bez protektorata velikog sveta, lokalne politicke elite su nemilosrdno procerdale tokom poslednjih bar petnaestak godina, i sad nema druge nego prihvatiti ono sto se odluci u evro-americkim centralama.

Iako je na balkanskoj sceni danas generacija politicara koji ne snose direktnu krivicu za medjusobna zaostavanja i sukobe krajem prošlog veka, oni ne bi bas da javno priznaju da nemaju puni mandat za rešavanje pitanja "na svojoj teritoriji". I zvanični Beograd, i kosovski Albanci, pa i zvaničnici iz Tirane, izdasno liferuju izjave u kojima pretenduju da ponude rešenja za konacni status Kosova. Najagilniji su svakako albanski lideri koji vec odavno govore tako kao da je nezavisno Kosovo gotova stvar; srpski parlament formalno usvaja sasvim neostvarivu deklaraciju kojom Kosovu daje široku autonomiju u okviru srpske drzave; predsednik vlade u Tirani se oseca pozvanim da kaze da se Kosovo ne može vratiti Srbiji... "Irelevantno" - kaze Hari Holkeri na sve to. O konacnim rešenjima odlucivace neko drugi. Beograd i Pristina treba da se bave rešavanjem prakticnih problema ljudi koji žive u Pokrajini.

U bilateralnom razgovoru sa predsednikom SCG Svetozarom Marovicem tokom međunarodnog skupa u Ohridu, Hari Holkeri je izricito rekao da je rano za dijalog Beograda i Pristine o konacnom statusu Kosova. Znajuci jos uvek dominantan repertoar politickih ideja na Balkanu, jasno je da bi u eventualnom dijalogu Beograda i Pristine postojale samo dve opcije: ili Kosovo u sastavu srpske drzave, ili nezavisno Kosovo. Takodje je jasno da nema sanse da obe strane prihvate jednu od ove dve opcije. Zato je Holkeri u pravu kad kaze da za razgovor o konacnom statusu jos nije vreme.

Za verovati je da ce s protokom vremena i na Balkanu bolje uspevati i neke drugacije politicke ideje - koje osim nacionalne drzave, prihvataju i druge oblike konstituisanja druztvenih zajednica

Potpredsednik Vlade Republike Srbije i predsednik Koordinacionog centra Srbije i Crne Gore i Republike Srbije za Kosovo i Metohiju

na zasedanju Narodne skupštine Republike Srbije Dr. Nebojsa Covic

GOVOR NA SEDNICI SKUPŠTINE SRBIJE

Potpredsednik Vlade Republike Srbije i predsednik Koordinacionog centra Srbije i Crne Gore i Republike Srbije za Kosovo i Metohiju na zasedanju Narodne skupštine Republike Srbije Dr. Nebojsa Covic
Beograd, 27. avgust 2003. godine

Postovana gospodjo predsednice, postovani narodni poslanici,

Nazovimo stvari pravim imenom: Situacija na Kosovu i Metohiji jeste rdjava. Sada je mnogima u svetu jasno da je tamo jedna humanitarna katastrofa zamenjena drugom, da je ovakvom brigom za jedan narod, drugi narod gurnut u tragediju. Samozvana Oslobodilacka vojska Kosova, medju njima i poznati zlocinci prognali su 250.000 Srba i drugih nealbanaca, promenili uniforme i oznake, integrisuci se u institucije novog kosovskog poretka, mada je sve u njoj ostalo isto kao nekada: separatisticka politika, nasilnicko ponasanje, endemska mrznja prema Srbima.

Ono sto demokratska vlast Srbije zastupa, istorijsko pomirenje Srba i Albanaca, u nekim albanskim krugovima i dalje se smatra opasnom idejom!

Haski tribunal jos nije optuzio predvodnike OVK za mnoge i neporecive zlocine, za genocid, za etnicko ciscenje Pokrajine i proterivanje Srba i Roma.

U vreme Kusnerovog, Hakerupovog, i narocito Stajnerovog administriranja, KFOR i UNMIK su retko ulazili u sukobe sa

politikom militantnih Albanaca. U tome treba videti vise od inercije i manje od programiranog ponasanja. Strah je ucitkao mnoge medjunarodne zvanicnike, postali su taoci albanskog separatizma i terorizma. Radi sopstvenesigurnosti oni nastoje da bes albanskih egzekutora ne okrenu protiv sebe. Zato se Srbi i Romi ne vracaju svojim kosovsko-metohijskim kucama. Zato na Kosovu i Metohiji i dalje traje permanentna zivotna ugrozenost ostatka Srba i raste neizvesnost. O tom stanju se Narodna skupstina Republike Srbije danas izjasnjava. o izlazima. o srpskom drzavnom i nacionalnom odgovoru na stanje na Kosovu i Metohiji.

Nemam nameru da objasnjavam tekst Deklaracije o Kosovu i Metohiji, u koji su ugradjene neke moje ideje i moja razmisljanja, kao sto su ugradjene ideje i razmisljanja mnogih drugih ljudi. Verujem da je Deklaracija dobar dokument, a objasnjavati dobre dokumente znaci posumnjati u njihovu ubedljivost. Nameravam da objasnim politicki kontekst i vreme u kome parlament drzave Srbije usvaja Deklaraciju o Kosovu i Metohiji.

I

Nasa danasnja rasprava ne sme da bude otrovana istoricizmom, i svim drugim ideoloskim i stranackim naslagama koje su kvarile poslove ranijim generacijama srbijanskih politicara. Zato samo ukratko saopstavam svoje vidjenje odnosa u mnogonacionalnoj Srbiji pre 5. oktobra 2000. godine.

Zasto to cinim? Zato da bih opisao pustos u nacionalnoj i drzavnoj politici koju je iza sebe ostavio porazeni rezim; da bih razjasnio namere nove demokratske vlasti; da bih naveo korake koje preduzimamo radi zastite nacionalnih i drzavnih interesa.

Verski i nacionalni antagonizmi za vladavine Slobodana Milosevica bili su toliki i takvi da je samo najveca politicka opreznost i najveca drzavnicka odmerenost mogla racunati na male pobede koje bi u krajnjem zbiru donele prihvatljiv rezultat. Milosevic se, na zalost, odlucio za argument sile umesto za silu argumenata. Na Kosovu i Metohiji, gde su Albanci vecinsko stanovnistvo, on je imao posla sa ukorenjenim i primitivnim albanskim ekstremizmom i separatizmom, koji je umesto nekadasnje staljinisticke prirode mutirao u borbu za teritoriju markiranu parolama o borbi za nacionalna, gradjanska i politicka prava. Umesto da trazi saveznike u odmerenim i umerenim Albancima odlucio se za ukidanje pokrajinske autonomije i tako celu albansku zajednicu okrenuo protiv sebe i protiv Srbije. Tim nepromisljenim aktom on je dao za pravo stvaracima stereotipa o albanskom obespravljenu na Kosovu i Metohiji i medjunarodnoj zajednici kazao da ga ne interesuje njeno negodovanje.

Albanci su se, naravno, samoorganizovali. Izbaceni iz institucija, stvorili su svoju para-drzavu koja se uveliko finansirala prijavim novcem, prodajom droge, oruzja, cigareta i ljudi. Veliki novac je, naravno, stvorio velike lobije u koje su usli neki zapadni politicari, neki biznismeni, neki mediji, i neki uticajni intelektualci. Albanski separatisticki pokret je koristeci takticke greske srpske politike uspeo u svetskom javnom mnjenju i medjunarodnoj zajednici da svoje glavne nacionalne ciljeve - stvaranje Velike Albanije, skrije toboznom borbom za gradjanska prava.

Sta je posle toga bivsi sef drzave Srbije i drzave Jugoslavije mogao da ocekuje? Samo dalju stilizaciju Srba, kao nistitelja albanskih gradjanskih i nacionalnih prava, kao remetilaca evropskog spokojstva, dakle stvaranje halo-efekta o narodu koji ne postuje druge narode i ne drzi do evropskih i svetskih standarda.

Milosevic je, gospodo, dao izgovor separatistima i ekstremistima i to je, cini mi se, njegov najgori rezultat i najgora usluga srpskim drzavnim interesima. Niko vise u zapadnom svetu nije hteo da slusa price o albanskom permanentnom teroru nad Srbima i demografskoj eksploziji, na primer, u kojoj su on i njegovi privrzenici hteli da vide samo rezultat kolektivne planske ekspanzije Albanaca.

Mnoge zapadne ustanove koje odlucuju o svetskim poslovima i odnosima, mnogi uticajni pojedinci poceli su da previdjaju etnicku mrznju u politickim nastojanjima militantnih Albanaca, da cute o njihovim zlocinima, a da uvecavaju i dramtizuju nedela ljudi srpske nacionalnosti. Napravite jednu malu lingvisticku analizu, pogledajte kako su na Zapadu proteklih godina nazivani albanski teroristi. Oni su pobunjenici, oni su buntovnici, oni su "naoruzane grupe etnickih Albanaca", a nikad i nikako teroristi. I dan-danas traje taj klise, pa se ni oni koji pucaju na srpsku vojsku i policiju ne mogu nazvati teroristima nego - "kradljivcima drva".

Terorizam je sirenje straha nasilnim sredstvima, govorio sam stotinama puta svojim zapadnim sagovornicima i pitao ih: Kako, gospodo, vi nazivate sirenje straha nasiljem? Da li je nacionalna pripadnost zrtve presudna da bi se zlocin zvao terorizmom? Cemu eufemizmi? Odgovarali su mi da je srpska pozicija slaba i da je time sve receno. I taj odgovor nas uvodi u sledece razmatranje i odgovor na pitanje: sta je nova demokratska vlast u Srbiji morala da cini posle 5. oktobra 2000, i sta sada cini?

II

Nova vlast se prvo zapitala kakve su joj objektivne mogucnosti da participira u resavanju problema na Kosovu i Metohiji. Odgovor je bio: male, gotovo nikakve.

Niko na svetu, pa ni super-sile, ne moze resavati probleme bez stalnog osvrtnja na preovladjujuce misljenje u svetskoj javnosti, na misljenje okruzenja, na svoje geostrateske ciljeve, na finansijske moci i tokove. Trebalo je zato da prvo unapredimo svoje mogucnosti kako bi uspeli da otklonimo predrasude o Srbima. Trebalo je da se oslobodimo starih zabluda i mana, a prve u spisku su bile nasa mitomanija i potreba da preuvelicavamo sopstvene moci, da sebe stavljamo u zizu svetske politike, a da odbijamo tradicionalne saveznike iz tog sveta.

Drugim recima, dame i gospodo, mi nismo samo lagali druge nego pocesto i pomnogo sebe.

Kraj tog perioda zastoja i nacionalnog ponizenja morao je da bude okoncan snaznom izjavom, koju su ponavljali mnogi zvanicnici nove vlasti, da odricanje od ratnih sredstava niposto ne znaci odustajanje od odbrane istorijskih prava drzave Srbije na Kosovu i Metohiji.

Nova politika drzave Srbije sastojala se u trazanju puta izmedju sile i pokoravanja sili, to jest snalazenja u komplikovanom svetu zaostrenih suprotnosti.

U "nevidljivom knjigovodstvu" svetske diplomatije bili smo zapisani kao inadzije, ljudi koji ne znaju da se usluge u

medjunarodnim odnosima uvijek cine sa racunom na protiv-usluge. Trebalo je promeniti taj stereotip o Srbima-inadzijama i zato smo se trudili, ne zaziruci od medjunarodne zajednice, da u formulisanju svojih zahteva i nudjenju protivusluga budemo jasni i pozitivni, da ne obecavamo ono sto ne mozemo ispuniti, da ne idemo preko granica svojih snaga, da se medjunarodnim ustanovama predstavimo kao odan i pouzdan, saradnicki partner i oslonac u gradjenju regionalne bezbednosti. Ta nova politika rezultirala je resavanjem krize na jugu centralne Srbije, u Pcinjskom okrugu, pa smo se nadali da ce jednom isproban i uspesan model biti primenljiv i na kosmetske prilike. Na zalost, tamo gde je uspostavljen protektorat medjunarodne zajednice, u Juznoj pokrajini, nista nije zavisilo od nas ili je malo sta zavisilo od nas. No, bez obzira na to, preteski posao zapocet je formiranjem Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju, drzavnog tela koje je imalo ne samo da se stara o sudbini srpskog stanovnistva preostalog u pokrajini i sateranog u enklave, da vodi racuna o srpskom i nealbanskom zivlju izbeglom i prognanom sa Kosova i Metohije, nego i da bude stalna, iskrena pomoc civilnoj misiji Ujedinjenih nacija i snagama KFOR-a.

III

Koordinacioni centar za Kosovo i Metohiju osnovan je na zajednickoj sednici Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Srbije, 2. avgusta 2001. Njegovi zadaci dati su Programom za implementaciju Rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244. koji je Vlada Srbije usvojila 2. oktobra iste godine.

U dvogodisnjem postojanju istrajno smo se borili za povratak raseljenih i prognanih, za pronalazenje kidnapovanih. Zbog poznatih okolnosti, zbog rastuceg straha kod Srba i nespremnosti UNMIK-a i KFOR-a da ih energicno zastiti, uspeli smo da vratimo u pokrajinu samo cetiri stotine osamdeset i cetvoro izbeglica, i to u mesta Grabac, Bica, Osojane, Belo Polje, Musnikovo, Novaci i Sredska. Povratnicima smo dali pomoc u izgradnji kuca i infrastrukture, u stoci, u poljoprivrednoj mehanizaciji, u svezim namirnicama, u opremanju skola, ambulanta, zdravstvenih centara i univerziteta, kao i u zadovoljenju drugih zivotnih potreba.

Mnogo toga je uradjeno u zastiti srpske kulturne bastine. Obavljena je sanacija, restauracija i rekonstrukcija devet manastira, cetnaest crkava i tri parohijska doma, a pruzena je pomoc za izgradnju sest novih crkava. U ovim danima restaurira se jos nekoliko sakralnih gradjevina, tri manastira, cetiri crkve i sest profanih spomenika kulture.

Ekshumirano je 209, a identifikovano i predato porodicama 57 tela nestalih ljudi sahranjenih u masovnim grobnicama na Kosovu i Metohiji.

Uposljavajuci radnu snagu iz srpskih naselja, nastojali smo da saniramo objekte stradale u zemljotresu koji je 24. aprila 2002. godine pogodio Kosovsko-pomoravski okrug. Podigli smo 184 nova objekta, ukupne površine 11.150 kvadratnih metara, finansirali sanaciju 850 kuca, nekih skola, ambulanti i parohijskih domova, izgradili cetnaest kilometara puteva. Opremili smo 185 kuca novim nameštajem.

Pravnickim znanjima nasih timova pomagali smo hapsenicima koji su - pred vecinskim albanskim sudskim vecima, a bez valjanog dokaznog postupka osudjivani na visoke zatvorske kazne - i uspeli da za dvadeset jedno lice dobijemo oslobadjajuće presude. Nasa ekspertska pomoc stajala je na raspolaganju i osumnjicenima, kao i novac potreban za kaucije.

Starali smo se oko humanitarne pomoci. Pribavili smo i podelili 286 tona semenske pšenice, 1.906 tona vestackog djubriva, 460 tona semenskog kukuruza, 270 tona semenskog krompira i 3.000 sadnica voca. Najzad, odaslali smo 139.000 humanitarnih paketa hrane i higijenskih sredstava - brasna 62.325 tona, ulja dve tone, ogrevnog drveta 4.002 kubna metra.

U vaznu i uspesnu aktivnost Koordinacionog centra racunam i nasa ucesca na medjunarodnim konferencijama. U svojstvu predsednika Koordinacionog centra govorio sam na 24 skupa. Pet puta ucestvovao sam na sednicama Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, a za dve sednice dostavio svoja izlaganja.

Na sastancima Visoke radne grupe takodje su bili nasi predstavnici.

Potpisali smo trinaest sporazuma i protokola od kojih je najvazniji Zajednicki dokument - Sporazum o saradnji Jugoslavije i UNMIK-a, od 5. novembra 2001. godine.

Naposletku, reci cu i ovo: Odrzane su 23 sednice Koordinacionog centra na kojima se svestrano razmatralo stanje na Kosmetu i nase obaveze prema svom narodu.

Naveo sam ove cinjenice da biste znali kako smo branili nacionalne i drzavne interese Srbije na Kosovu i Metohiji i kako smo nastojali da popravimo zivotne prilike Srba i ostalih nealbana na Kosovu i Metohiji. Daleko od svakog utopizma i mazohizma, nasa politika je morala da bude umerena i pragmaticna, vodjena dozvoljenim sredstvima, strogo omedjena medjunarodnim i opsteprihvacenim regulama Rezolucije SB UN 1244. U javnim konfrontacijama, izjavama i intervjuima za medije, u izjasnjavanjima na politickim i ostalim skupovima, nastupali smo bez ratne retorike, mirotvorno smo objasnjavali sta se to desilo na Kosovu i Metohiji i sta su nasi interesi.

IV

A sta se zaista tamo desilo?

Na Kosovu i Metohiji sudarila su se dva prava, albansko etnicko i srpsko istorijsko pravo. Odavno tvrdim da ce smirenje u pokrajinu doci samo sa pomirenjem ta dva prava. To znaci da mora biti porazena svaka politika maksimalistickih zahteva, bez obzira cija je, srpska ili albanska.

Zastupnici albanskih maksimalistickih zahteva su vec nacrtali kartu svoje buduće drzave i u slepoj, anahronicnoj borbi za teritorije vec videli jug centralne Srbije i gotovo celu Makedoniju kao delove etnicki cistog Kosova. Do juce tako reci izgledalo je da se sve slozilo za ostvarenje tog cilja: Ricard Holbruk se rukovao sa teroristima i ohrabrio ih da stvore sopstvenu vojsku. Predvodnici te vojske su postali sticenci NATO-a i miljenici mnogih zapadnih politicara kojima se ukazala prilika da pomazuci muslimane na Kosovu dokazu kako nisu zakleti protivnici islama. Pred Milosevicevim ocima, i pred ocima njegove pogresno upotrebljavane vojne i policijske sile koja je ustukla, Srbija je privremeno izgubila suverenitet nad Kosovom i Metohijom. Albanski politicari, Albanci iz Kosovskog zastitnog korpusa, sto je drugo ime

OVK, i oni iz Albanske nacionalne armije, sto je trece ime OVK, veruju da se to desilo neopozivo i zauvek. Svoj zakljucak brane svirepim nasiljem, uvereni da ce i dalje trajati onaj halo-efekat o Srbima-zlikovcima, stvoren pomocu odabranih medijskih slika u vreme ratnih dejstava na Kosovu i Metohiji. Mnogi su izgradili svoje karijere na toj gruboj, crno-belaj podeli na dobre i zle, na zrtve i zlocince. Te podele se oni i danas grcevito drze, bez obzira na to sto su nekadasnje zrtve, koje su to odavno prestale da budu, krenule putem nasilja i zlocina. Oni pokusavaju da sacuvaju svoje karijere i svoj uticaj odrzavanjem virtualne slike nekadasnjeg stradanja jednog naroda na Kosovu i Metohiji i pronalazenjem, naravno, sasvim "logicnog" objasnjenja da se zlocini prema Srbima i nealbancima desavaju iz odmazde izazvane njihovim napadima i provokacijama. Ni nedavno gnusno ubistvo srpske dece u Gorazdevcu, koje je sokiralo svet, nije bilo postedjeno ovakvih pokusaja da sada ove nove zrtve i ove nove zlocince stave u istu ravan i pokazu da u grotlu Kosova i Metohije svi sve napadau i da podela na zrtve i zlocince vise ne postoji.

ANA danas nastoji da destabilizuje jug Srbije, da se nametne kao cinilac stvaranja i resavanja balkanske krize, da spreci priblizavanje Srbije i Crne Gore NATO-u, da u sukobe uvuce sto veci broj drzava evropskog jugoistoka kako bi naterala svet da se radi konacnog smirenja Balkana opredeli za njenu maksimalisticku opciju.

Sigurno je da ima politicki razumnih i odmerenih Albanaca, i moze biti da ima onih koji ne odobravaju upotrebu nasilja. Ali zastraseni su, pretpostavljam, ili neodlucni u svom stavu, tek stice se utisak da su svi na Kosovu i Metohiji jedinstveni, da celnici Albanske nacionalne armije, okruzeni "psima rata", ubicama iz mudzahedinskih i drugih formacija, govore iz glave celog naroda.

Te i takve jedinstvenosti u Srbiji, u Beogradu, nema ni u tragovima.

Dame i gospodo, u Beogradu cete dobiti mnogo razlicitih odgovora na pitanje sta uciniti sa Kosovom i Metohijom i povodom Kosova i Metohije.

Najiskljucivije misljenje je ovo: Kosovo je kamen o vratu Srbije i tog kamena se treba sto pre otarasiti. Srbija, navodno, ne moze uci u Evropsku uniju sa izgubljenim suverenitetom na jednom delu svoje teritorije i zato, radi napretka, radi buducnosti, treba se odluciti za bolnu amputaciju pokrajine.

Navescu jos jedan izraz politicke iskljucivosti. Za resavanje medjuetnickih problema, za smirivanje secesionistickih pobuna

nastavak sa 7. strane

ustanaka - kazu pristalice sile - potrebne su zestina i ostrina. Navodno, oni koji o svemu odlucuju, pa i o prekranju ili neprekranju granica, jesu silnici i postuju jedino silu! Nece nas postovati ako nastavimo da se za svoje interese mlako i nedelotvorno borimo apelima, rezolucijama i deklaracijama.

Drugi nas uveravaju da je na Kosovu i Metohiji ostalo samo malo fiktivnog ili simbolicnog suvereniteta, pa stoga treba odmah pristati da Kosovo i Metohija postane treca republika u okviru vec labave unije koja se zasad zove Srbija i Crna Gora.

Treci dokazuju da Albancima nije potrebna ANA, da je suvisna proizvodnja straha za Srbe i ostale nealbance u pokrajini. Pobe dice nas Albanci nezapamceno visokim natalitetom, porazice nas i bela kuga, pa cemo za dve-tri decenije, hteli-ne hteli, morati da delimo svoju drzavu sa njima. Zato se, kazu, treba odmah opredeliti za podelu Kosova i Metohije. Cetvrti nam predlazu da se borimo za srpsku autonomiju unutar albanske autonomije.

Peti nam porucuju da je najuputnije pristati na veliku samostalnost Kosova i Metohije, i kako god se zvala pokrajina u buducnosti, dobiti u njoj - po medjunarodnim ugovorima - eksteritorijalnost za manastire (po ugledu na monasku drzavu Svetu Goru Atonsku) i pravo na samoupravne politicke zajednice kakve postoje u Evropi, a gde zive Srbi i gde su bili etnicka vecina.

Nemam nameru da nabrajam sve predloge, i ovo je dovoljno da se izvede zakljucak: Srbi se, u razgovorima o Kosovu i Metohiji, krecu izmedju zabrinutosti i ravnodusnosti, izmedju emocija i suve racionalnosti, izmedju povrsnosti i analiticnosti.

Gospodo narodni poslanici, mi nemamo tu mogucnost da - bez kazne koju ce nam odrediti istorija - budemo samo emocionalni ili samo racionalni. Mi, u stvari, moramo da budemo odgovorni i pred precima i pred potomcima.

V

U cemu treba da se vidi ta odgovornost? Pre svega u nasoj resenosti da ne donesemo nijednu odluku koju bi nasi potomci, kad budu u prilici da odlucuju, ocenili kao brzopleto i na zalost konacno resenje, proizvod ljudi nedoraslih istorijskom zadatku. Ako se nasim sagovornicima, Albancima i medjunarodnoj zajednici, ne mogu snagom argumenata nametnuti resenja u kojima ce biti zasticena srpska istorijska prava, najbolje i najispravnije jeste da srpsko pitanje drzimo otvorenim do nastajanja medjunarodne konstelacije u kojoj ce moci da se pravedno i trajno resi kosmetsko pitanje.

Do te odsudne rasprave o pravima jos nismo stigli, a ostavljajuci je za buducnost moramo se izjasniti o rokovima. Kada cemo razgovarati o konacnom statusu Kosova i Metohije?

Dobru odluku vidim u saglasnosti relevantnih cinilaca medjunarodne zajednice i Evropske unije o takozvanom konacnom resenju za Kosovo i Metohiju.

Mi se zalazemo za ostvarenje usvojenih standarda o ljudskim i nacionalnim pravima pre rasprave o konacnom statusu Kosova i Metohije. Ako ekstremizam i terorizam danas budu diktirali uslove u pregovorima o buducnosti Kosova i Metohije, ako terorist bude pregovarac, sutra ce ekstremizam i terorizam odlucivati i na drugim prostorima evropskog jugoistoka. I drugde, uostalom. Bice to presedan, opasan ne samo po interese srpskog naroda nego i drugih naroda Balkanskog poluostrva.

Upitacete me koliko treba cekati dok se ne dostignu demokratski i evropski standardi na sadasnjem Kosovu i Metohiji? Hocemo li cekati jos deset godina ako se ne dostignu za deset godina? Hoce li Albanci cekati?

Kao sto znate mi donosimo Deklaraciju o Kosovu i Metohiji posle promene celnih ljudi medjunarodne administracije u

Pristini. Otisao je jedan specijalni predstavnik generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, koji ostaje zapamcen medju Srbima kao albanski navijac. Dosao je politicar od integriteta za kojeg verujemo da ce biti nepristrasan, da nece biti naklonjen ni na jednu ni na drugu stranu, ni na srpsku ni na albansku, nego ce suditi prema pravdi i odlucivati prema svojim duznostima. Prirodno je da tom gospodinu, Hariju Holkeriju, damo onoliko vremena koliko mu daje njegova sluzba da postigne ono sto nisu postigli njegovi prethodnici.

Da li se za godinu dana mogu dostici standardi o kojima govorim? Da li se posle toga, u raspravama o konacnom statusu moze naci kompromisno i odrzivo resenje? Sve zavisi od spremnosti medjunarodne zajednice da na Kosovu i Metohiji primeni sopstvene odluke. Verujem da te spremnosti sada ima vise nego juce i vise nego prekuje, a ne znam hoce li je biti dovoljno da bi se sproveda opsezna istraga u Kosovskom zastitnom korpusu, da bi se demontirala uporista terorista, da bi se pocinioci zlocina poslali u Hag, da bi se obeshrabrili ekstremisti, da bi se 250.000 izbeglica vratilo kucama.

To su pitanja koja, priznajem, i u zakletim optimistima izazivaju opravdane zebnje i razumljiva nespokojstva.

Postoji, medjutim, i ono sto uliva nadu i povecava sigurnost da buducnost ne mora biti tako surova i neizvesna kao sadasnost. S takvim pozitivnim osecanjima procitao sam Memorandum Srpske pravoslavne crkve o Kosovu i Metohiji koji se završava snaznim pozivom na miran i prosperitetan suzivot Srba, Albanaca i svih ostalih naroda koji su ziveli i koji treba da zive na Kosovu i Metohiji:

Navodim, doslovno: "Zasto ne bi i Kosovo i Metohija, kao sveta zemlja Balkana, bila zajednicka zemlja i oblast (slovenska rec oblast znaci i vlast) Srba i Albanaca, hriscana i muslimana, dvaju naroda, dvaju jezika, dveju religija, dveju kultura, kao sto je to - mutatis mutandis - Sveta zemlja za Izrailjce i Palestine. Za taj suzivot i koegzistenciju zalaze se Amerika u Svetoj zemlji. Zasto se ne bi zalagala za isto i na ovoj Svetoj zemlji, Boga radi, ljudi i naroda radi, Svetinja radi, pravde i slobode radi?"

Dame i gospodo, ako danas usvojimo Deklaraciju o Kosovu i Metohiji, ovakvu kakva je napisana, mozemo objaviti celome svetu da su se najodgovorniji ljudi drzave i Crkve slozili o principima borbe za multietnicko, multikonfesionalno i multikulturalno drustvo. Prioriteti te borbe, na Kosovu i Metohiji, jesu staranje o sudbini nestalih lica, stvaranje uslova za odrziv povratak prognanih i raseljenih, garantovanje slobode kretanja i bezbednosti, odbrana i nedodirljivost imovine, i najzad, proces decentralizacije u kojoj vidimo zastitu kolektivnog statusa srpske zajednice.

Pred nama je dug i tezak put. Svaki nas korak mora da bude promisljen i odmeren, uprkos provokacijama i izazovima koji na tom putu vrebaju. Mi na tom putu moramo da budemo i odlucni i mudri i strpljivi. A pre svega jedinstveni. Hvala vam sto ste me saslušali.

DA LI CE ZAPAD NATERATI ALBANCE POD SRPSKU KONTROLU?

FRANKFURT - Zapad ne dozvoljava kosovskim Albancima da ostvare svoju veliku politicku zelju, a istovremeno od njih zahteva da se pomire sa svojim dojućerasnjim neprijateljem. Ova specijalna kombinacija je vec istrosila politicki kapital koji je Zapad ostvario vojnom intervencijom 1999. godine. Ko bi mogao da se pomiri sa svojim dojućerasnjim neprijateljem? Ova ideja nema temelje u "Conditio humana". Ona je nehumana, samo deo jedne zablude "humanitarne" kulture na Zapadu. Koji Albanac na Kosovu bi podneo da ponovo postane gradjanin Srbije? Zapad nema snage da natera Albance na ovakvo samoporicanje. Konstantno ogorcenje i mrznja izmedju albanske vecine i srpske manjine nisu ni u kom slucaju samo stari balast kolonijalistickog ugnjetavanja pod Slobodanom Milosevicem i nasledje stogodisnje istorije nasilja. Za njih su zaslužni i akutni strahovi albanske i srpske strane koja jos uvek gaji nade. Jedni vec vide omrazenom srpsku drzavu kako se vraća sa svojim policajcima i vojnicima - drugi ubedjuju sebe da vreme radi za njih.

Zemlja bez mira

Svest o nemoci, osećaj bespomocnog predavanja odlukama stranih tutora ovde stoji naspram svoje glavosti. Odbijanje kosovskih Srba da se prilagode novim odnosima krije s druge strane i njihovu prkosnu zagriženost, njihovo beznadje. Pobjednici koji to ne smeju da budu; gubitnici koji to ne zeće da budu - zemlja ne može da nadje mir uz pogresno vodjenu politiku medjunarodne zajednice.

To ne vazi samo za jos uvek izolovane albanske ekstremiste sa njihovim povremenim krvavim napadima na srpske povratnike i albanske "izdajnike". Ne vazi ni za radikalne srpske nacionaliste u severnom delu Mitrovice i okolini - od mnogo veceg znacaja je to sto se narod na Kosovu neće pokrenuti sve dok protektorat ne koriguje svoju politiku i dok se problem statusa konacno ne stavi na dnevni red.

Lako je podsmevati se i rugati se insistiranju albanskih politickih partija i mladog parlamenta u Pristini na pitanju nacionalne nezavisnosti - izjave ostarelog, vec umornog Ibrahima Rugove koje lice na mantru zaista imaju u sebi neceg deprimirajućeg. Medjutim, blokada politickog zivota na Kosovu u velikoj meri zavisi i od merodavnih drzava Zapada.

Kosovu je dozvoljeno da izabere svoj parlament, ali mu je uskracen parlamentarizam. Jedan tako star, a tako nedefinisan prostor može da se svim silama drži u stanju svojevršne "pedagoske pokrajine" i onda da se tvrdi da nije politicki zreo. Nejasno stanje u kome se pokrajina nasla sprecava i ugrozava izgradnju funkcionalnih institucija pravne drzave i demokratije.

Nasuprot tome, nalazi se jedna duboko ukorenjena tradicija misljenja o bezbednosnoj politici. Kada je rec o pitanju u tri tacke: utvrdjivanje drzavnih granica - bez dalje "balkanizacije Balkana", cvrsta ogranicenja za albanski nacionalizam koji nesumnjivo u sebi nosi eksplozivne "velikoalbanske" tendencije; aktuelizacija pitanja Bosne.

Argument da su centrifugalne sile tamo dovoljno snazne mogao bi da se okrene i protiv Dejtonskog sporazuma i da dovede do revizije kvadrature kruga koja je tamo dogovorena. Ali, ako se uporno instistira na pitanju Republike Srpske trebalo bi barem da se jasno razdvoje ova dva slucaja. **Kakve veze ima ova paralelna drzava proizasla iz terora, masovnih ubistava i progona sa jednom starom pokrajinom kao sto je Kosovo?**

Varnica ocas

Ako bi se Kosovu dozvolilo da postane nezavisno neizbežno bi doslo do odvajanja i srpskog entiteta u Bosni. Sta bi to trebalo da znaci: kretanje naroda usled neminovnosti jednog mehanizma jaceg nego sto smo mi, mogucnijeg nego sto je ukupna politika? Ili nesto sasvim drugacije - beskrupulozna politicka nagodba: Srbija menja Kosovo za Republiku Srpsku?

I analiza albanskog nacionalizma neretko pokazuje tendenciju da se manevarski prostor politickog delovanja smanji jos vise nego sto je to do sada slucaj. Za tili cas varnica izazvana idejom o nezavisnosti Kosova predje na Albance u Makedoniji koji su u sustini u svojim srcima oduvek sanjali o secesiji.

Najnoviji razvoj politickih dogadjaja u Makedoniji ne moze da opravda sugestivnu predstavu o lako zapaljivom balkanskom lancu reakcija i obrnuto, na primer kako kaze Skeljzen Malici, jedan od najvećih politickih umova na Kosovu: **"Upravo ce resenje albanskog pitanja smiriti velikoalabanski nacionalizam"**.

Aksiom o nepovredivosti granica ostaje najslabija tacka. Naime, kakav uverljivi i legitimni razlog bi imala medjunarodna zajednica da Kosovo sada tretira drugacije od Hrvatske, Slovenije, Bosne, Makedonije ili Srbije? Zasto bi bas u slucaju Kosova medjunarodna zajednica trebalo da prestane sa priznavanjem drzavnih produkata Jugoslavije nastalih njenim raspadom?

Sam Zapad je odustao od najsvetlijih principa Povelje UN iz 1945. godine - u Bosni. U bosanskom ratu radilo se, kako je Brendon Sims predstavio britansku spoljnu politiku i njenog sefa Daglase Herda, na kraju krajeva o odlucnom, trezvenom "realizmu" svesnom rizika koji je dopustio da se odigra genocid nad bosanskim muslimanima.

Na Kosovu posle rata radi se o "sagorelom realizmu" - sa necistom savescu ili sa potrebom za simbolickim samopotvrđivanjem koja je nanela toliko zla ovoj maloj zemlji.

Dakle, da li treba verovati dobroj volji, politickoj umerenosti kosovskih Albanaca i njihovoj vecini? S obzirom da je opste poznato da manjine na Kosovu nemaju dovoljno prava sto je dokumentovao i Amnesty internesenel to bi sigurno bila velika smelost. Albanska vecina cuti. Ona bez problema prihvata to sto su drugi liseni tih prava.

Dr Ernst Keler, profesor istorije na Univerzitetu "Konstanca"

Srpskoj deci u Gorazdevcu

Tece razigrana reka Bistrica

U njoj je danas puno srpske dece,

Potrazila su osvezenje u njenim talasima

i na jednom decju igru prekidaju rafali

Seju smrt albanski zlikovci

Decji krici!

Bisticom potece krv srpske dece.

Nastade muk!

Sve je stalo

i vetar je stao

Drvece na obalama nemo stoji

Ni list da trepne

Cvetovi povijaju svoje tuzne krunice

Stala je igra leptira

Utihnula je pesma slavuja

Sunce se zaklonilo za oblake

Nebo place

Zalosne vrbe na obali tuzno povijaju svoje krosnje

Placu i one za nasom decom

Zar su neduzna srpska deca meta zlotvora?!

Zar da Bistrica nasa srpska istorijska reka

Odnosi zivote nase srpske dece,

Albanski zlikovci posejase smrt

I nestadose kao i uvek do sada - nekaznjeni

Za vas deco moja, Srbijo moja, placem i ja.

Vasa dr med. sci. Pedijatar i neonatolog

Primarijus dr J. B.

U Beogradu, 17 avgusta 2003